

פרשת פנחס

וימת משה מדוע לא נודע מקום קבורתו? (לד)

מדוע נעלם מקום קבורת משה?

מה ענין מעשה זמרי לקבורתו של משה?

הרבי ר' יהונתן ז"ל מפרש טעם לזה שלא ידע איש את קבורתו של משה:

מפני שטוענים האפיקורסים, כי לא יתכן שהיה משה רבנו כה גדול כפי שכתוב בתורה, שכן, אילו באמת הגיע משה למדרגה עליונה כזו, לעלות השמימה ולדבר פנים אל פנים עם השכינה, כי אז מן הנמנע שימות כבשר ודם רגיל ולא יזכה לחיי נצח כמו חנוך ואליהו. לפיכך, טוענים הכופרים, עלינו להסיק, כי לא היתה זו אלא התפארות עצמית של משה בשביל הדורות הבאים ואילו לאמיתו של דבר לא היה כך.

אולם, טענה זו מגוחכת היא. שכן, אילו היה משה רבנו מזייף, חלילה; וכותב בתורה כרצונו, מי איפוא היה מכריחו לכתוב: "וַיָּמָת..מֹשֶׁה" ("דברים' לד ה). הלא במקום זה יכול היה לכתוב, כי עלה חי השמימה ובכך היה מגדיל פי כמה וכמה את כבודו ותפארתו. ואם רואים אנו בכל זאת, שנאמר מפורש: "וַיָּמָת..מֹשֶׁה", הרי זו הראיה המובהקת ביותר, כי 'משה אמת ותורתו אמת'.

אולם, כחה של ראיה זו אינה יפה, אלא משום "ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה" ('דברים' לד) של משה, שכן אילו היה ידוע מקום קבורתו, שוב לא היה יכול לכתוב, כי עלה חי השמימה, מאחר שהקב"ה היה מוכיח את ההיפך.

הרי עצם דבר זה ש"ולא ידע איש את קבורתו", מהווה ראיה מובהקת לאמיתותה של תורת משה.

מעתה יובנו היטב דברי המדרש. אילו לא היה משה מתעצל במעשה זמרי והיה מקנא את קנאת ה' צבאות, הרי היה זוכה אף הוא לשכרו של פנחס, לחיות חיי נצח, שכן כל מצוה יש לה סגולתה המיוחדת ושכרה הקבוע. וממילא לא היתה סיבה לכופרים להרהר אחרי אמיתות התורה. אך מכיון שלא עשה כך והוא מת כאחד האדם, היה הכרח אפוא להעלים את מקום קבורתו, כדי שזה ישמש ראיה כנגד הכופרים כי 'משה אמת ותורתו אמת'.

1

מקור: ברכת השיר